

การดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่องกลุ่มเพื่อน เด็กและเยาวชนกระทำผิดในสถานฝึกอบรม ซึ่งเป็นกลุ่มเพื่อนลักษณะพิเศษนั้น ผู้วิจัยได้จำกัดการศึกษาให้แคบลง โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มเด็กชาย เพราะฐานความคิดที่เด็กผู้หญิงกระทำผิดนั้นมีน้อย ความคิดก็ไม่ร้ายแรง และจำนวนเด็กและเยาวชนหญิงกระทำผิดมีน้อย^๑ ไม่เพียงพอแก่การศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กว้างไว้ การที่เด็กผู้หญิงมีประเภทคือกระทำผิดน้อย ก็เป็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมสำหรับการศึกษากฎหมายเทคนิควิธีการกระทำผิดหลาย ๆ ประเภทในหมู่เด็ก ซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร เฉพาะแต่ในสถานฝึกอบรมเด็กชายบ้านภูพาน นอกจากนั้นผู้วิจัยไม่ไ้รวมเอาเด็กในสถานแรกรับไว้ในประชากรที่จะศึกษา เพราะระยะนี้การคัดเลือดยังไม่สิ้นสุด เด็กที่อยู่ในสถานแรกรับจึงมิใช่เด็กกระทำผิดทุกคน อีกประการหนึ่ง ระยะเวลาการอยู่ในสถานแรกรับโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ ๒ - ๖ เดือนเท่านั้น

---

^๑ จำนวนเด็กและเยาวชนหญิงกระทำผิดที่รับการฝึกอบรมในบ้านปรานี เมื่อวันที่ผู้วิจัยไปสอบถามในเดือนมิถุนายน ๒๕๒๐ มีเพียง ๑๘๒ คน.

การรับเด็กชายที่กระทำผิดมาทำการฝึกอบรมมี ๒ ระยะคือ

๑. ระยะแรก ก่อนที่ศาลจะตัดสิน เด็กจะถูกส่งไปสถานแรกรับเด็กชายบ้านเมตตา ระยะนี้ผู้ปกครองอาจจะมาประกันตัวเด็กออกไปได้

๒. เมื่อศาลตัดสินคดีเสร็จสิ้นแล้ว เด็กที่ศาลตัดสินว่าไม่ผิดก็จะได้รับการปล่อยตัวไป ส่วนพวกที่ถูกตัดสินว่ากระทำผิดและเห็นสมควรให้การอบรม บ่มนิสัยแก้ไขความประพฤติ ก็จะถูกส่งตัวไปสถานฝึกอบรม ในกรณีของเด็กกระทำผิดที่ผู้ปกครองรับว่าจะดูแลสั่งสอนเองได้ ศาลก็อาจจะมอบเด็กให้อยู่ในความดูแลของผู้ปกครองโดยมีเงื่อนไขการคุมประพฤติ ให้นำเด็กมารายงานตัวตามระยะเวลาที่กำหนดให้ (มีรายละเอียดคงได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๒)

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางบางนา มีหน่วยงานฝึกอบรมอยู่ในสังกัด ๓ แห่ง (ดูประวัติโดยละเอียดในบทที่ ๒) คือ

๑. สถานฝึกอบรมบ้านมุทิตา สำหรับเด็กชายอายุ ๗ - ๑๔ ปี และมีความผิดในสถานเบา

๒. สถานฝึกอบรมบ้านกรุณา สำหรับเด็กชายอายุประมาณ ๑๔ - ๑๘ ปี ที่มีความผิดปานกลางและรุนแรง เช่นฆาตคนตาย

๓. สถานกักและอบรมบ้านอุเบกขา เป็นสถานที่กักเด็กชายที่มีความประพฤติเกเร คือคิ่ง ก่อการทะเลาะวิวาทและความวุ่นวายขึ้นบ่อยครั้ง จนต้องส่งตัวจากบ้านกรุณามากักและอบรมที่บ้านอุเบกขา ซึ่งมีการควบคุมที่เข้มงวดกวดขัน และจำกัดอิสรภาพมากกว่าบ้านกรุณา

ผู้วิจัยได้เลือกสุ่มตัวอย่างเด็กในบ้านกรุณา โดยมีเหตุผลดังนี้คือ

๑. วัยของเด็กในบ้านกรุณา ซึ่งมีอายุประมาณ ๑๔ - ๑๘ ปีนั้นเหมาะสม คือไม่เป็นเด็กเล็กจนเกินไปเหมือนเด็กในบ้านมุทิตา ซึ่งยังมีประสบการณ์ในการกระทำผิดน้อย

๒. ประชากรในบ้านกรุณา เพียงพอแก่การสุ่มตัวอย่าง ในวันที่ผู้วิจัยมาจกจำนวนเด็กที่ตัดสินแล้ว มีจำนวน ๕๕๕ คน

๓. การศึกษาเด็กกระทำผิดในบ้านอุเบกขา ทำได้ยากเพราะประชากรน้อยเกินไป คือมีเพียง ๑๐๐ คน และเด็กในบ้านอุเบกขาได้รับการดูแลอย่างเข้มงวด เพราะเป็นเด็กที่เกเรมาก

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่องลักษณะกลุ่มเพื่อนของเด็กกระทำผิดในสถานฝึกและอบรมเด็กบ้านกรุณา โดยอาศัยอ้างอิงทฤษฎีต่าง ๆ จากตำราภาษาอังกฤษ ภาษาไทยและวารสารต่าง ๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ ผลงานการค้นคว้าของนักวิจัยคนอื่น ๆ (กูรายละเอียดในบทที่หนึ่ง ตอนที่ว่าด้วยทฤษฎีแนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง) และจากบันทึกส่วนตัวที่ได้จากกลุ่มเด็กตัวอย่าง ๑๐ คน ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลในระดับทุติยภูมิ (Secondary Source) ส่วนข้อมูลในระดับปฐมภูมิ (Primary Source) นั้น ได้จากการสัมภาษณ์เด็กในบ้านกรุณา ๒๒๔ คน โดยมีแบบสอบถามประกอบ อันที่จริงแล้วผู้วิจัยต้องการจำนวนตัวอย่างประชากรเพียง ๒๐๐ คน แต่สัมภาษณ์ได้เกินไว้ ๒๔ คน เพื่อคัดเลือกข้อมูลของเด็กบางคน ซึ่งมีปัญหาออกเสีย ให้เหลือไว้เพียงแบบสอบถาม ซึ่งมีข้อมูลสมบูรณ์เท่านั้น

ในการสุ่มตัวอย่างได้เริ่มต้นโดยการคัดแยกชื่อเด็กซึ่งศาลตัดสินแล้ว ๕๕๕ คน เด็กเหล่านี้จะกระจายกันพักอยู่ตามหอพักต่าง ๆ มีชื่อเรียกดังนี้คือ หอ ๒, หอ ๓, หอ ๔, หอ ๕, หอ ๖ และหอ ๗ โดยมีได้มีการแบ่งแยกให้พักตามอายุหรือลักษณะฐานความผิดหรือเหตุอื่นอันใด ยกเว้นหอ ๖ ซึ่งเจ้าหน้าที่เรียกว่าหอเด็กดี คือเด็กที่มีความประพฤติเรียบร้อยอยู่ในโอวาทของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสถานฝึกอบรม ก็จะให้พักอยู่ในหอ ๖ ซึ่งการควบคุมดูแลความเป็นอยู่ไม่เข้มงวดนัก

เมื่อไครายชื่อเด็กที่ศาลตัดสินแล้ว ๕๕๕ คน ผู้วิจัยก็นำสมุดประจำตัว
ของเด็กเหล่านั้น มาคัดแยกตามหอที่เด็กอยู่ เพราะชื่อหอมีอยู่บนหน้าปกสมุด
ประจำตัว ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างมา ๔๐ เปอร์เซนต์จากแต่ละหอ โดยไม่พิจารณา
อายุหรือฐานความผิดของเด็กเหล่านั้น เพราะเด็กมีอายุใกล้เคียงกันประมาณ
๑๖ - ๑๘ ปี ส่วนฐานความผิดมีหลายประเภทก็จริง แต่ไม่ถือว่ามีความรุนแรง
มากนักยกเว้นเท่าใดนัก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่ให้ความสำคัญกับตัวแปรทั้งสองตัวนี้

สำหรับเด็กที่ศาลต่างจังหวัดส่งมาในขณะนี้ มีเพียง ๓๐ คน ผู้วิจัย
จึงแยกสมุดประจำตัว เด็กที่มาจากต่างจังหวัดออกเสีย ผู้วิจัยมีเหตุผล ๒ ประการ
ในการทำเช่นนี้คือ

๑. ต้องการให้ตัวอย่างประชากรมีภูมิหลังทางบ้านเศรษฐกิจ สังคม
ที่คล้ายคลึงกัน คืออาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เหมือนกัน
๒. เด็กที่ถูกส่งมาจากต่างจังหวัดนั้น มีประวัติไม่ละเอียดและไม่มาก
พอเท่าเด็กที่อยู่ในส่วนกลาง

เมื่อทำการแยกจากสมุดประจำตัวแล้ว ผู้วิจัยก็ได้จำนวนเด็กจากหอ
ต่าง ๆ หอละ ๔๐ เปอร์เซนต์ของเด็กทั้งหมดในหอดังนี้

หอ ๒	มีเด็กที่เป็นตัวอย่างการวิจัย	๔๑ คน
หอ ๓	"	๔๒ คน
หอ ๔	"	๔๒ คน
หอ ๕	"	๔๒ คน
หอ ๖	"	๑๕ คน
หอ ๗	"	๔๒ คน
รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น		๒๒๔ คน

อนึ่ง การที่ผู้วิจัยใช้วิธีรวบรวมข้อมูลในลักษณะนี้ เนื่องจากสถานฝึก
อบรมบ้านกฤษณาไม่ได้พิมพ์รายชื่อเด็กทั้งหมดในสถานฝึกฯ ในขณะนั้น เพราะเด็ก

ที่ถูกส่งมาให้และเด็กที่ได้รับการปล่อยตัวออกไปมีเข้าออกตลอดเวลา ส่วนสมุดประจำตัวเด็กก็เก็บไว้ในห้องทะเบียน โดยรวมไว้ด้วยกันหมด แต่จัดเก็บให้เป็นระเบียบ โดยการแบ่งหมวดหมู่ตามตัวอักษร ก ถึง ฮ ตามชื่อของเด็ก ค่ายเหล่านี้ผู้วิจัยจึงทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเด็กจากสมุดประจำตัวเด็กทั้งหมดซึ่งรวมกันอยู่และนำมาแยกตามหอที่เด็กพักอยู่ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น

การทดลองสัมภาษณ์

ก่อนทำการสัมภาษณ์จริง ผู้วิจัยได้ทดลองสัมภาษณ์ (pretest) กับกลุ่มตัวอย่างประชากร ๑๔ ราย ในระหว่างวันที่ ๑๔, ๑๕ และ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๐ เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม และคิดหาคำพูดและวิธีการสัมภาษณ์ที่เหมาะสมกับเด็กในวัยอนุบาล ซึ่งมีสภาพชีวิตและสังคม สิ่งแวดล้อมแตกต่างจากเด็กในสังคมภายนอกโดยทั่วไป ข้อมูลจากการทดลองสัมภาษณ์ทั้ง ๑๔ ชุด ผู้วิจัยจะไม่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงเหลือที่ทำการสัมภาษณ์จริง ๒๐๐ ราย จาก ๒๒๔ ราย ผู้วิจัยเมื่อ ๑๐ รายไว้สำหรับแบบสอบถามที่มีคำตอบไม่สมบูรณ์ซึ่งปรากฏในภายหลังว่าไม่สมบูรณ์จริง ดังนั้น แบบสอบถามที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลจริง ๆ จึงมี ๒๐๐ ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในงานสนาม คือการสัมภาษณ์โดยมีแบบสัมภาษณ์ ๕๐ ข้อความ อ่านประกอบด้วย จึงเป็นการสัมภาษณ์แบบมาตรฐาน มี Interview Schedule

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์จริงระหว่างวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๐ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๒๐ โดยทำการสัมภาษณ์เด็กในกลุ่มตัวอย่างทุกวันในเวลาเช้า และมีการช่วยนักวิจัย ๑ คนซึ่งเข้าใจวิธีการเป็นอย่างดี ช่วยสัมภาษณ์เด็กด้วย

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้เข้าไปสังเกตการณ์ในห้องฝึกงานและห้องพักของเด็ก ๔ ครั้ง โดยใช้วิธีการสังเกตการณ์แบบไม่เข้าไปมีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) และเป็นการสังเกตการณ์แบบไม่มีเค้าโครงกำหนดล่วงหน้า เพื่อศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมของเด็กโดยทั่วไป รวมทั้งการคบหาสมาคมกับเพื่อนในกลุ่มและเพื่อนทั่ว ๆ ไป

ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการเก็บข้อมูล

ปัญหาที่ผู้วิจัยประสบอยู่ในระหว่างที่ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์มีดังนี้

๑. ปัญหาสถานที่ทำการสัมภาษณ์ แม้ผู้วิจัยจะมีรายชื่อเด็กพร้อมทั้งชื่อห้องพักแล้วก็ตาม แต่การจะเข้าไปสัมภาษณ์เด็กในบริเวณที่เป็นห้องพัก ห้องเรียน หรือห้องฝึกงานของเด็กไม่ได้ เพราะเด็กคนอื่นจะมาขู่ โดยเฉพาะผู้ที่เห็นหัวหน้า จะมาคอยควบคุมการตอบของลูกน้องของตนอย่างใกล้ชิด ทำให้เด็กที่กำลังถูกสัมภาษณ์หมดอิสรภาพที่จะตอบตามความเชื่อ หรือความคิดของตน ก่อนจะตอบคำถามทุกครั้งจะต้อง เมียงมองหรือสบตากับหัวหน้าของตน ซึ่งเกาะดูการงข้อบหน้าคางยื่นคุดยูนอกห้อง

ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาด้วยการสัมภาษณ์เด็กทั้งหมด บนตึกอำนวยการซึ่งมีห้องว่างหนึ่งห้องจัดไว้สำหรับอาสาสมัคร โดยเฉพาะ และมอบรายชื่อเด็กให้เจ้าหน้าที่เป็นคนเรียกขานมารับการสัมภาษณ์ ในขณะที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เด็กในห้องอาสาสมัคร และผู้ช่วยนักวิจัยสัมภาษณ์เด็กอยู่ในห้องทำงานของเจ้าหน้าที่เด็กที่เหลืออยู่ก็จะนั่งคอยอยู่ที่ระเบียงทางเดินหน้าห้องอาสาสมัคร

ประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้จากการทดลองสัมภาษณ์เด็กตัวอย่างกลุ่มหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๒๐ ในห้องโยธา ซึ่งเป็นสถานที่ฝึกหัดงานเด็กที่เลือกเรียนทางโยธา.

๒. ปัญหาในเรื่องประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่จะรับการสัมภาษณ์ เด็กที่

เจ้าหน้าที่เรียกขึ้นมาเพื่อให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ ในระยะแรก ๆ เมื่อได้ยินเจ้าหน้าที่เรียกชื่อคนผ่านทางไมโครโฟน บางคนก็มีความกระตือรือร้น อยากจะรีบขึ้นมาบนตึกอำนวยความสะดวก เพราะเข้าใจว่าจะได้รับแจ้งการปลดปล่อยชั้นค่า^๑ หรือมีญาติมาพบ เมื่อขึ้นมาแล้วปรากฏว่าไม่ใช่ ก็จะผิดหวัง เศร้าสร้อย ส่วนเด็กบางคนที่เป็นเด็กเกรงิ่งมีเรื่องชกต่อยทะเลาะวิวาทกับเด็กอื่นมาก่อนก็ไม่ค่อยอยากขึ้นมาบนตึก เพราะกลัวถูกเรียกขึ้นมาสอบสวนหรือทำโทษ แล้วถูกส่งไปสถานกักและอบรมบ้าน^๑ (หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า ๕ ไร่ เพราะมีเนื้อที่ทั้งหมด ๕ ไร่) เนื่องจากมีความประพฤติกไม่ดี ดังนั้น เด็กพวกหลังนี้เมื่อขึ้นมาบนตึกและรู้ว่าหลังจากจะต้องถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน จึงแปลกใจและเกิดความระแวงสงสัยว่า ผู้วิจัยซึ่งอ้างตัวว่าเป็นนิสิตปริญญาโทและขอสัมภาษณ์นั้น อาจจะเป็นสายของเจ้าหน้าที่มาสอบพวกตนก็ได้

ในช่วงหลัง ๆ เด็กส่วนมากดูจากเด็กที่ขึ้นมาสัมภาษณ์ก่อนแล้วว่าผู้วิจัยเป็นนิสิตจริงและต้องการศึกษาเรื่องกลุ่มเพื่อน ดังนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ประกาศเรียกชื่อคนทางอินเตอร์คอมก็จะทำเป็นไม่ได้ยินเสีย เพราะไม่อยากขึ้นไป เมื่อเด็กไม่ขึ้นมา ผู้วิจัยก็ต้องนั่งรอ และเรียกชื่อเด็กอื่นต่อไป ทำให้การสัมภาษณ์ต้องล่าช้าเนิ่นนานออกไปอีก ในที่สุดผู้วิจัยจึงได้ทั้งแบบสอบถาม ๒๔ ชุด ที่เป็นแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองสัมภาษณ์ และจากการสัมภาษณ์ที่ไม่สมบูรณ์และไม่สมเหตุผล ข้อมูลที่เหลืออีก ๒๐๐ ชุด ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้วิเคราะห์นั้น ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่เด็กเชื่อหรือคิดจริง ๆ ไม่มีอคติใด ๆ

^๑ การปลดปล่อยเด็กกระทำผิดมี ๒ ช่วง คือเมื่อครบกำหนดโทษชั้นค่าครั้งแรกหนึ่ง และเมื่อครบกำหนดโทษชั้นสูงอีกครั้งหนึ่ง รายละเอียดมีกล่าวไว้แล้วในบทที่ ๒.

๓. ปัญหาเรื่องเวลา ซึ่งเป็นอุปสรรคขัดขวางการวิจัยเป็นอย่างมาก การตามตัวเด็กซึ่งมารับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยต้องรอให้เด็กเข้าเด็กงานห้องช่างไม้ เช่นนั้นเด็ก ๓๐๐ กว่าคนในสถานฝึกฯ จะเดินกันขวักไขว่ตามตัวกันไม่เจอ เด็กจะเข้าเด็กงานในห้องช่างประมาณ ๕ โมงเช้า เมื่อเด็กเข้าห้องช่างเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงขอให้เจ้าหน้าที่ประกาศเรียกชื่อเด็กทางอินเตอร์คอม เมื่อเด็กได้ยินชื่อตนก็จะขออนุญาตครูประจำชั้น และเด็กเบิกก็จะพาเด็กที่ถูกเรียกมานายามหน้าประตูออกไป ซึ่งวิธีการ เช่นนั้นไม่ค่อยได้ผลในทางปฏิบัติ เพราะเด็กที่ถูกเรียกก็จะทำเป็นไม่ได้ยิน หรืออาจจะไม่ได้ยินจริง ๆ ในกรณีที่ห้องช่างบางห้องอยู่ไกลจากตึกอำนวยการมาก ผู้วิจัยก็ขออนุญาตเจ้าหน้าที่ให้เด็กเบิกหรือเด็กกะตัมหัวหน้า ซึ่งรู้จักเด็กเกือบทุกคนในสถานฝึกฯ และมีความคล่องแคล่ว สามารถเข้าออกออกในสถานฝึกฯ ได้สะดวก เป็นผู้ไปตามเด็กตามรายชื่อซึ่งผู้วิจัยได้ให้ไว้ล่วงหน้า เพื่อเตรียมตัวไว้ให้พร้อมก่อนที่เจ้าหน้าที่จะประกาศชื่อทางไมโครโฟน

อย่างไรก็ดี กว่าหัวหน้าเด็กจะวิ่งไปตามเด็กจากแต่ละห้องช่าง และพาขึ้นมาบนตึกพร้อมกันหมด โดยถือสายเชือกของเจ้าหน้าที่ผานยามประตู ก็เสียเวลาไปร่วมชั่วโมง ในช่วงบ่ายหัวหน้าเด็กก็จะตามเด็กมาจากแต่ละห้องช่างในลักษณะเดียวกัน แต่พอถึงเวลาประมาณบ่าย ๓ โมงครึ่ง เด็กที่นั้งรอการสัมภาษณ์ก็เริ่มกระวนกระวายใจ เพราะเวลาบ่าย ๔ โมงเย็นหรือ ๑๖.๐๐ น. เป็นเวลารับประทานอาหาร เย็นของเด็กในโรงเลี้ยง และเด็กทุกคนจะต้องรับประทานอาหารตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ เด็กที่กำลังถูกสัมภาษณ์มักกลัวว่าจะวิ่งไปโรงเลี้ยงไม่ทัน โดยเฉพาะถ้าเป็นเด็กที่ยากจนหรือไม่มีญาติมาเยี่ยมบ่อย ๆ ก็จะไม่รับประทานอาหารหรือขนมไว้กินเป็นส่วนตัว ผู้วิจัยจึงให้เด็กกลับเข้าหอตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๕.๓๕ น. การดำเนินการสัมภาษณ์จึงต้องยุติลงแต่เพียงแค่นั้นในแต่ละวัน

หลังจากเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ไปจดข้อมูลประวัติของเด็ก ๒๐๐ คนที่ตกเป็นตัวอย่างประชากร อย่างแท้จริง โดยละเอียดอีกครั้งหนึ่ง จากสมุด

ประจำตัวของเด็ก อันเป็นการเพิ่มเติมจากการจดบันทึกอย่างคร่าว ๆ ที่ได้จากการไปสัมภาษณ์ครั้งแรก นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้บันทึกชีวิตประจำวันจากเด็กในกลุ่มตัวอย่าง ๑๐ คน ซึ่งเป็นเด็กที่มีการศึกษาอยู่ในระหว่าง มศ. ๑ ถึง มศ. ๕ เล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสถานฝึกอบรม พร้อมทั้งแทรกแนวความคิดอันเกิดจากประสบการณ์ของเด็กและความรู้สึกต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาที่ผ่านไป

การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสนาม ประกอบด้วยคำถาม ๕๐ ข้อ แบบของคำถามมี ๒ แบบคือ

๑. แบบสอบถามที่ต้องการคำตอบเจาะจง (Fixed Alternative Question) ซึ่งให้โอกาสแก่ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

๒. แบบสอบถามที่ให้ตอบได้ตามใจชอบ (Open Ended Question) ข้อความ ๕๐ ข้อในแบบสอบถาม แบ่งเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะเรื่องที่เกี่ยวข้องดังนี้

หมวดแรก เป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับภูมิหลังและลักษณะบางอย่างทางประชากร คือ เป็นเรื่องราวระบอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา การศึกษาของเด็ก ลักษณะความเป็นอยู่ อยู่กับผู้ปกครองหรือเร่ร่อน และลักษณะอาชีพ เด็กยังเป็นนักเรียนหรือประกอบอาชีพ สุจริตหรือไม่สุจริต

หมวดที่สอง เป็นคำถามเกี่ยวกับการกระทำความคิด และการรับการฝึกอบรมในสถานฝึก คือ สอบถามฐานความคิดที่ถูกจับมา ลักษณะการกระทำผิด การทำคนเดือดหรือสมคบคิดร่วมกับคนอื่น ลักษณะการต้องโทษ และวิชาชีพที่ได้รับบริการฝึกในสถานฝึก

หมวดที่สาม เป็นคำถามเกี่ยวกับการคบเพื่อนก่อนเข้ามาอยู่ในสถาน
 ฝึกอบรมมีกลุ่มเพื่อนข้างนอกหรือไม่ กลุ่มใหญ่เพียงใด เคยร่วมกันกระทำผิด
 และประกอบอาชญากรรมบ้างหรือไม่ เมื่อเข้ามาอยู่ในสถานฝึก มีกลุ่มเพื่อน
 หรือไม่ ถ้ามีกลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มใหญ่หรือเล็กขนาดไหน จำนวนเพื่อนสนิทใน
 กลุ่มเป็นเครื่องวัดบูรณาภาพในกลุ่ม (group integration)^๑ เหตุใด
 จึงเลือกสนิทกับเพื่อนกลุ่มนี้ ถ้าไม่มีกลุ่มหรือมีเพื่อนคนเดียว มีการคบหาสมาคม
 กับเพื่อนคนอื่น ๆ ในลักษณะใดบ้าง และมีการเลือกหัวหน้าในแต่ละกลุ่มหรือไม่
 อย่างไร

หมวดที่สี่ เป็นคำถามวัดความผูกพันที่เด็กในกลุ่มมีต่อกัน เพื่อดูความ
 ประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่ม และความยึดเหนี่ยวในกลุ่ม โดยถาม
 เกี่ยวกับเรื่องการมีญาติมาเยี่ยม ความสม่ำเสมอของการมีญาติมาเยี่ยม ระยะ
 เวลาที่อยู่มาแล้ว และระยะเวลาที่จะอยู่ต่อในสถานฝึก รวมถึงลักษณะการกระทำ
 ผิดก่อนเข้ามาในสถานฝึก เพื่อนำมาหาความสัมพันธ์กับความผูกพันที่เด็กมีต่อกัน

ความประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความยึดเหนี่ยวในกลุ่ม ฎได้
 จากความสนิทสนมที่เด็กมีต่อกัน^๒ จากความอดทนต่อความประพฤติบางอย่าง
 ของเพื่อนในกลุ่มได้หรือไม่ได้เพียงใด และจากการมีหรือไม่มีการบ่อนทำลาย
 โจมตีจากกลุ่มอื่น

คำถามเกี่ยวกับการมีญาติเยี่ยมและความสม่ำเสมอของการเยี่ยม
 ผู้วิจัยได้แนวความคิดจากการวิจัยของ โรส เกี่ยวกับเด็ก ๕๐๐ คน ในสถานฝึก

---

^๑ Clemmer, The Prison Community, p. 98.

^๒ Ibid.

และอบรมบอดสัน * แล้วได้นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับ เรื่องความผูกพัน
ของกลุ่มเพื่อนของเด็กในสถานฝึก

คำถามเกี่ยวกับระยะเวลาที่ถูกกำหนดให้อยู่ในสถานฝึกและการคบค้า
สมาคมกัน (duration of association) ผู้วิจัยได้แนวความคิดจากการ
ศึกษาสังคมนักโทษในทัณฑสถานของวิลเลอร์^๒ จึงได้กล่าวโดยละเอียดไว้แล้ว
ในผลงานวิจัยของเขาในบทที่ ๑

สำหรับการใช้คำถาม ๔ ข้อ (ซึ่งจะกล่าวละเอียดในบทที่ ๔ บท
วิเคราะห์) วัดความผูกพันของเด็กในกลุ่มเพื่อน ผู้วิจัยได้แนวความคิดจากข้อ
จากงานวิจัยของเคลมเมอร์ เรื่องประชากรในเรือนจำ^๓

หมวดที่ห้า เป็นคำถามเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคนิคหรือวิธีการ กระทำ
ผิด หรือการประกอบอาชญากรรม เพื่อดูลักษณะของเด็กที่มักจะเป็นคนถ่ายทอด
และของเด็กที่คิดจะเลียนแบบเทคนิคการ กระทำความผิดตามที่ได้รับการถ่ายทอด

หมวดที่หก เป็นคำถามที่ต้องการทราบความคิดและความตั้งใจของเด็ก
ในกลุ่มตัวอย่างว่า หลังจากพ้นกำหนดโทษและออกจากสถานฝึกอบรมแล้ว จะยัง
ไปคบหาสมาคมกับเพื่อนซึ่งเคยเป็นกลุ่มเพื่อนที่สนิทสนมจากสถานฝึกอบรมด้วยกัน
หรือไม่ หากยังคงคิดที่จะคบหาสมาคมสนิทสนมเหมือนเดิม จะไปมาหาสู่กัน

---

* A.G. Rose, Five Hundred Borstal Boys (Oxford: Basil
Blackwell, 1954), p.

^๒ Stanton Wheeler, "Socialization in Correctional Communi-
ties," American Sociological Review 26 (October., 1961): 697-712.

^๓ Clemmer, The Prison Community, pp. 116 - 117.

บอຍเพียงใจ และให้สรุปความคิดเห็นว่าเพื่อนที่ศึคือเขาจริง ๆ นั้น อยู่ใน
สถานณีกาหรืออยู่ข้างนอกสถานณีกามากกว่ากัน

ตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย และการวัดตัวแปร

ตัวแปรอิสระ

๑. การมีเพื่อนสนิทข้างนอก
๒. จำนวนครั้งของการตองโทษ
๓. การมีญาติเยี่ยม
๔. ระยะเวลาที่ไค้อยูมาแล้ในสถานณีกา
๕. ระยะเวลาที่ตองอยู่กอไปนสถานณีกา
๖. อาชีพ
๗. ฐานความผิด
๘. ลักษณะการกระทำความผิด

ตัวแปรตาม

๑. ขนาดกลุ่มเพื่อนสนิทในสถานณีกา
๒. การมีกลุ่มเพื่อนสนิทในสถานณีกา
๓. ความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อน
๔. ความคิดที่จะเลียนแบบ
๕. เพื่อนที่เค็กคิดว่าศึคือเขา

ตัวแปรคุม

๑. กำหนดโทษรับการณีกอบรมในสถานณีกา

การวัดตัวแปร

สำหรับเกณฑ์การวัดความผูกพันต่อกลุ่ม เพื่อน ผู้วิจัยวัดโดยสร้าง
เหตุการณ์สมมุติบางอย่าง และคำถามอื่นอีกรวม ๕ ข้อ^๑ เกี่ยวกับเรื่องดังนี้

๑. การวางแผนหนีจากบ้านภรรยา
๒. เกิดเหตุไฟไหม้
๓. เมื่อโสภณเสระเสียชีวิต
๔. การใช้คำว่า "พวกเรา" แทนกลุ่มตลอดเวลา
๕. การแบ่งของกินของใช้ในกลุ่ม
๖. การทนินสยนาราคาญของเพื่อน
๗. คนอื่นนินทาเพื่อนของตน
๘. การยอมรับผิดแทนเพื่อน
๙. ความสำคัญของการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม

คำถามวัดความผูกพันในกลุ่มเพื่อนมี ๕ ข้อ ซึ่งในแต่ละข้อมีข้อย่อย
ให้เลือกตอบ ๓ ข้อ

- ตอบข้อย่อยที่ ๑ แสดงว่ามีความผูกพันมากได้ ๓ คะแนน
ตอบข้อย่อยที่ ๒ แสดงว่ามีความผูกพันปานกลางได้ ๒ คะแนน
ตอบข้อย่อยที่ ๓ แสดงว่ามีความผูกพันน้อยได้ ๑ คะแนน

การจับแบ่งช่วงชั้นคะแนน จัดทำดังนี้
คะแนนระหว่าง ๕ - ๑๔ ถือว่ามีความผูกพันน้อย
คะแนนระหว่าง ๑๕ - ๒๑ ถือว่ามีความผูกพันปานกลาง
คะแนนระหว่าง ๒๒ - ๒๗ ถือว่ามีความผูกพันมาก

^๑ ทุกรายละเอียดคำถาม ๕ ข้อ ในแบบสัมภาษณ์ในภาคผนวก ก.

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามประกอบเพื่อเก็บข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็นำข้อมูลเหล่านั้นมาแยกเป็นหมวดหมู่เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกได้เป็น ๔ ตอนคือ

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับภูมิหลังของเด็กในบ้านกรูณา และข้อมูลทางประชากรบางอย่าง

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับการคบเพื่อนของเด็กในสถานฝึกฯ และความผูกพันต่อเพื่อน

ตอนที่ ๓ การถ่ายทอดเทคนิคหรือวิธีการกระทำความผิด

ตอนที่ ๔ ทัศนคติของเด็กที่จะมีต่อกลุ่มเพื่อน เมื่อออกจากสถานฝึกฯ ไปแล้ว

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้ตารางแสดงข้อมูลแบบเปอร์เซ็นต์ และบางตารางจะมีการเปรียบเทียบสัดส่วนของเปอร์เซ็นต์ เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม.